Reaua-credinţă a fiscului sub lupa Marii camere a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene

Cosmin Flavius Costaş,

Asist.univ.dr. la Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Drept

Avocat partener, Costaş, Negru & Asociaţii SCA

Pentru contribuabili şi pentru avocaţi, în unele cazuri şi pentru magistraţi, nu mai este o noutate faptul că fiscul din România este exponentul unui veritabil principiu al relei-credinţe în relaţiile cu contribuabilii. În pofida tentativelor de a „şlefui” imaginea prăfuită a Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, reaua-credinţă pare a fi unul dintre demonii care bântuie fiscul, de la şeful instituţiei şi până la cel mai mărunt funcţionar. Iar domeniul în care lucrurile se pot observa cel mai bine este cel al taxelor percepute cu ocazia primei înmatriculări a vehiculelor în România, percepute după data de 1 ianuarie 2007. Două exemple pot fi elocvente:

i) la câteva zile după pronunţarea hotărârii Curţii de Justiţie a Uniunii Europene din 7 aprilie 2011 în afacerea *Ioan Tatu*, şeful de atunci al fiscului spunea că „…hotărârea se aplică numai în cauza de la Sibiu”.

ii) la mai bine de trei ani de la pronunţarea hotărârilor Curţii în afacerile *Tatu* şi *Nisipeanu*, în condiţiile

existenţei unei jurisprudenţe unanime a instanţelor în sensul restituirii taxei de poluare percepute în temeiul O.U.G. nr. 50/2008, fiscul respinge toate cererile de restituire ale contribuabililor şi-i îndrumă pe aceştia să se adreseze instanţei, de unde pot obţine eventual, alături de restituirea taxei, dobânzi şi cheltuieli de judecată. Arareori, se invocă drept temei juridic art. 5 şi 13 Cod procedură fiscală şi se spune, sentenţios, că în România se aplică cu prioritate reglementările naţionale şi „voinţa legiuitorului aşa cum rezultă din lege”.

Această atitudine a fiscului român şi în general a executivului pare să fi fost recent observată şi la nivelul Curţii de Justiţie a Uniunii Europene. În acest context, ne-au atras atenţia concluziile expuse de avocatul general Melchior Wathelet în faţa Marii Camere a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene, în afacerea C-331/13, *Ilie Nicolae Nicula* vs. *Administraţia Finanţelor Publice Sibiu*, *Administraţia Fondului pentru Mediu*.

În esenţă, litigiul principal este unul de natură procedurală. Domnul Nicula a achitat în baza O.U.G. nr. 50/2008 o taxă de poluare şi încearcă să obţină restituirea acesteia pe cale judiciară. În cursul procedurii însă a intervenit O.U.G. nr. 9/2013 privind timbrul de mediu, iar în special art. 4 lit. d) din acest act normativ pare să-l lezeze pe domnul Nicula. Concret, dacă ar obţine o hotărâre judecătorească favorabilă în temeiul căreia şi-ar recupera taxa de poluare achitată în anul 2009, achitarea timbrului de mediu ar fi obligatorie pentru dobânditorul subsecvent al vehiculului, la momentul transcrierii dreptului de proprietate. Pe cale de consecinţă, previzibil, domnul Nicula ar fi obligat să reducă semnificativ preţul de vânzare al vehiculului deja înmatriculat în România. În plus, prin raportare la art. 12 din O.U.G. nr. 9/2013, instanţa naţională pare a se întreba dacă hotărârea judecătorească pe care previzibil o va pronunţa în baza jurisprudenţei *Nisipeanu* – conţinând, în esenţă, obligaţia de

restituire integrală a taxei de poluare – va produce efecte juridice depline, în condiţiile în care acest art. 12 fixează o procedură de restituire, extrajudiciară, doar a diferenţei dintre timbrul de mediu determinat conform O.U.G. nr. 9/2013 şi taxa de poluare achitată în temeiul O.U.G. nr. 50/2008.

Tribunalul Sibiu a transmis Curţii o întrebare generală referitoare la compatibilitatea O.U.G. nr. 9/2013 cu dreptul european, iar la solicitarea expresă a Guvernului român, cauza a fost atribuită spre soluţionare Marii Camere a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene.

În esenţă, concluziile avocatului general Wathelet au punctat următoarele chestiuni, pe care noi le considerăm esenţiale pentru problema juridică ce va fi dedusă analizei Curţii:

Citeste articolul integral in numarul pilot Tax Magazine